

Obsah

ÚVOD.....	7
<i>(Peter Kónya)</i>	
I. KARPATSKÁ KOTLINA PRED VZNIKOM UHORSKA.....	10
V SRDCI EURÓPY	
<i>Geografická a geopolitická charakteristika územia.....</i>	<i>10</i>
<i>(Peter Chrastina)</i>	
MEDZI DVOMA SUPERVELMOCAMI NA ÚSVITE STREDOVEKU	
<i>Karpatská kotlina od stahovania národov do konca 9. storočia.....</i>	<i>19</i>
<i>(Vladimír Segeš)</i>	
DLHÁ CESTA OD URALU PO KARPATY	
<i>Pôvod Maďarov a maďarský kmeňový zväz do konca 10. storočia.....</i>	<i>30</i>
<i>(Annamária Kónyová)</i>	
II. PRVÉ POLTISÍCROČIE V EURÓPE	
<i>Stredoveké Uhorsko 1000 – 1526.....</i>	<i>45</i>
<i>(Vladimír Segeš)</i>	
1. Pod žezlom Arpádovcov	
<i>Uhorsko v ranom stredoveku (1000 – 1301).....</i>	<i>45</i>
SVÄTÝ ŠTEFAN KRÁL A JEHO RÍŠA	
<i>Vznik Uhorského kráľovstva.....</i>	<i>45</i>
ZÁPAS O MIESTO NA MAPE EURÓPY	
<i>Uhorsko za prvých Arpádovcov.....</i>	<i>52</i>
VNÚTORNÉ UPEVNENIE A EXPANZIA	
<i>Konsolidácia a krajina v 12. storočí.....</i>	<i>61</i>
CUDZINCI, TATÁRI A ZNOVUZRODENIE KRAJINY	
<i>Uhorsko za vlády Ondreja II. a Bela IV.</i>	<i>72</i>
ROZPAD ÚSTREDNEJ MOCI A NÁSTUP OLIGARCHOV	
<i>Krajina za posledných Arpádovcov.....</i>	<i>82</i>
2. Modernizácia pod vládou cudzích dynastií	
<i>Uhorské kráľovstvo vo vrcholnom stredoveku (1301 – 1437).....</i>	<i>89</i>
NÁSTUP ANJOUVOVSKEJ DYNASTIE A PORÁŽKA OLIGARCHOV	
<i>Obnovenie kráľovskej moci za vlády Karola Róberta.....</i>	<i>89</i>
ZRODENIE VELMOCI	
<i>Uhorsko za vlády Ľudovíta Veľkého.....</i>	<i>101</i>
POLSTOROČIE S NEMECKÝM CÍŠAROM	
<i>Vláda Zigmunda Luxemburského.....</i>	<i>110</i>
3. Bašta proti útočiacemu islamu	
<i>Uhorsko v neskorom stredoveku (1437 – 1526).....</i>	<i>125</i>
OSMANI, JISKROVCI, BRATRÍCI A ZAČIATOK	
SLÁVY HUŇADYOVCOV	
<i>Politické zmätky v polovici 15. storočia.....</i>	<i>125</i>

MOCENSKÝ ROZMACH POD ŽEZLOM NÁRODNÉHO KRÁLA <i>Uhorsko za vlády Mateja Korvína</i>	143
SÚMRAK STREDOVEKÉHO UHORSKA <i>Vláda Jagelovcov</i>	156
NA OKRAJI ZÁPADNÉHO SVETA <i>Spoločnosť a kultúra stredovekého Uhorska</i>	170
III. MEDZI VIEDŇOU A ISTANBULOM	
<i>Uhorsko v ranom novoveku 1526 – 1790</i>	182
(Peter Kónya)	
1. Z veľmoci na perifériu dvoch svetov	
<i>Rozdelenie krajiny na tri časti a osmanská expanzia (1526 – 1606)</i>	182
BITKA, KTORÁ ZMENILA OSUDY STREDNEJ EURÓPY <i>Dôsledky moháčskej katastrofy</i>	182
NAMIESTO OBRANY BOJ MEDZI DVOMA KRÁLMI <i>Zápas o trón a rozdelenie na tri časti</i>	188
POD ZÁSTAVOU PROROKA <i>Turecké výboje v Uhorsku v 16. storočí</i>	196
OKYPTENÉ KRÁLOVSTVO AKO SÚČASŤ NOVEJ VELMOCI <i>Kráľovské Uhorsko a jeho začlenenie do habsburskej monarchie</i>	204
NÁRODNÉ KNIEŽATSTVO POD OSMANSKÝM PATRONÁTOM <i>Vznik a vývin Sedmohradského kniežatstva</i>	211
V MOCI POLMESIACA <i>Uhorské územie pod nadvládou Osmanskej ríše</i>	219
NOVÁ VIERA NA VŤIAZKOM POSTUPE <i>Reformácia v Uhorsku</i>	224
V KOALÍCII PROTI OSMANOM <i>Pätnásťročná vojna a jej dôsledky</i>	236
PRVÝ RAZ PROTI PANOVNÍKOVI <i>Povstanie Štefana Bocskaja</i>	244
2. Hľadanie cesty, medzi dvoma mlynskými kameňmi	
<i>Storočie protihabsburských povstaní a nových protitureckých vojen (1606 – 1699)</i>	252
NOVÉ CIRKVI A KONSOLIDÁCIA STAREJ <i>Posilnenie stavov, dovršenie reformácie a nástup rekatolizácie</i>	252
ZLATÝ VEK SEDMOHRADSKA <i>Sedmohradské kniežatstvo v prvej polovici 17. storočia</i>	260
OPĀŤ PROTI PANOVNÍKOVI <i>Uhorská politika v prvej polovici 17. storočia, povstania Gabriela Bethlena a Juraja I. Rákócziho</i>	268
NOVÝ SMER UHORSKEJ POLITIKY A SEDMOHRADSKÁ KATASTROFA <i>Uhorská politika v polovici storočia a kríza Sedmohradského kniežatstva</i>	277

POSLEDNÝ NÁPOR OSMANOV A DVOJITÝ OBRAT V UHORSKEJ POLITIKE	
<i>Vojna s Osmanskou ríšou a Wesselényiho sprisahanie</i>	289
VZOSTUP A PÁD „KURUCKÉHO KRÁLA“ „Ludové“ kurucké hnutie a povstanie Imricha Thökölyho	303
SÚMRAC POLMESIACA	
<i>Oslobodzovacia vojna proti Osmanskej ríši 1683 – 1699</i>	318
OSLOBODENÉ, ZJEDNOTENÉ, ČI DOBYTÉ UHORSKO?	
<i>Ďalšie usporiadanie krajiny a jej postavenie v habsburskej monarchii</i>	330
ŽIVOT NA POZADÍ VOJEN A POVSTANÍ	
<i>Hospodársky a spoločenský vývin Uhorska v 16. – 17. storočí</i>	344
<i>(Miroslav Kamenický: Baníctvo)</i>	
STARÍ A NOVÍ OBYVATELIA ROZDELENEJ KRAJINY	
<i>Konfesionálny, etnický a kultúrny vývin v 17. storočí</i>	360
3. Storočie nádejí, obnovy a konsolidácie	
<i>Habsburská normalizácia v Uhorsku v 18. storočí (1699 – 1790)</i>	379
CUM DEO PRO PATRIA ET LIBERTATE!	
<i>V poslednom protihabsburskom povstaní</i>	379
NOVÁ POLITIKA, NOVÍ OBYVATELIA A NOVÉ POMERY V STAROM UHORSKU	
<i>Obnova a usporiadanie krajiny po satmárskom mieri</i>	397
„VITAM ET SANGUINEM“ A DLHÁ VLÁDA KRÁLOVNEJ	
<i>Mária Terézia a jej osvietený absolutizmus (1740 – 1780)</i>	413
„KRÁĽ V KLOBÚKU“: NÁDEJE A SKLAMANIA	
<i>Vláda Jozefa II. a jej vnímanie uhorskou spoločnosťou</i>	428
ZAOSTALÝ PRÍVESOK ČI PRVÁ KOLÓNIA MONARCHIE?	
<i>Hospodárstvo a spoločnosť v 18. storočí</i>	443
STARÉ CIRKVI A (STARÉ I) NOVÉ ETNIKÁ V NOVEJ DOBE	
<i>Konfesionálny, národnostný a kultúrny vývin v 18. storočí</i>	463
IV. VZOSTUP A PÁD, V „DLHOM 19. STOROČÍ“	
<i>Uhorsko v novoveku 1790 – 1918</i>	479
<i>(Peter Kónya – Ivan Mrva)</i>	
1. Pod krídlami dvojhľavého orla	
<i>Od odvolania reforiem do revolúcie (1790 – 1848)</i>	479
KRVAVÝ KONIEC JOZEFÍNSKÝCH NÁDEJÍ	
<i>Vznik stavovsko-národnej opozície a uhorskí jakobíni</i>	479
SÚČASŤOU RAKÚSKEHO CISÁRSTVA	
<i>Absolutizmus Františka I. a vystúpenie Štefana Széchenyiho</i>	490
AGÓNIA FEUDALIZMU A FORMOVANIE MODERNÝCH NÁRODOV	
<i>Spoločenské a národnostné pomery v prvej polovici 19. storočia</i>	503
NA CESTE MODERNIZÁCIE K OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI	
<i>Reformné obdobie a uhorská politika do revolúcie</i>	525

2. „Ostrov slobody“ a nový absolutizmus	
<i>Od revolúcie po Vyrovnanie (1848 – 1867)</i>	543
OZBROJENÝ BOJ O MIESTO V EURÓPE	
<i>Revolúcia a oslobodzovacia vojna r. 1848/49</i>	543
INTERVENCIA A OBČIANSKA VOJNA	
<i>Panovníkova kontrarevolúcia a vojna za nezávislosť krajiny</i>	564
CENA ZA ODBOJ	
<i>Vojenská diktatúra a Bachov absolutizmus</i>	586
NA CESTE K VYROVNANIU	
<i>Pokusy o obnovu ústavnosti a aktivizácia uhorskej politiky</i>	600
3. V rozdelenej monarchii	612
ŠTÁTOPRÁVNÝ KOMPROMIS ČI ZRADA REVOLÚCIE?	
<i>Rakúsko-uhorské vyrovnanie a jeho dôsledky</i>	612
V TIENI MILÉNIOVÝCH OSLÁV	
<i>Vzostupy a krízy uhorskej politiky na prelome storočí</i>	628
NA CESTE K SVETOVEJ VOJNE	
<i>Smerovanie Uhorska v novom storočí</i>	645
V ZNAMENÍ MODERNIZÁCIE A TECHNICKÉHO POKROKU	
<i>Hospodárstvo a výstavba v období dualizmu</i>	661
MNOHOFAREBNÁ SPOLOČNOSŤ A JEJ ROZPORY	
<i>Uhorská spoločnosť v období dualizmu, demografický a náboženský vývin</i>	679
„UHORSKÝ NÁROD“ A NÁRODNOSTI	
V TRANSFORMUJÚCEJ SA KRAJINE	
<i>Národnostná skladba, národnostná politika a maďarizácia</i>	693
KULTÚRA NA CESTE MODERNIZÁCIE A MASIFIKÁCIE	
<i>Školstvo, kultúra a umenie v období dualizmu</i>	709
POSLEDNÁ VOJNA TISÍCROČNÉHO KRÁLOVSTVA	
<i>Uhorsko v prvej svetovej vojne</i>	727
ZÁVER	758
<i>(Peter Kónya)</i>	
Uhorskí panovníci a palatíni	760
<i>(Ivan Mrva)</i>	
Miestny register	769
<i>(Annamária Kónyová)</i>	
Literatúra a publikované pramene	780